

Sorszám: V.

Tárgy: Beszámoló a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat által ellátott egészségügyi és szociális tevékenységről
Előterjesztő: Megyeriné Pénzes Mária VHSZSZ igazgató
Készítette: Katona Katalin titkársági ügyintéző
Véleményező Bizottság: Humánügyi Bizottság
Ügyrendi, Jogi, Közbiztonsági és Esélyegyenlőségi Bizottság
Pénzügyi, Gazdasági Bizottság
Melléklet: Beszámoló
Tervezett döntés: 1 db határozat
Döntés: Egyszerű többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2021. október 25-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a 2021. évi munkatervében meghatározott októberi testületi ülés egyik fő napirendi pontjaként fogadta el a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat által ellátott egészségügyi és szociális tevékenységről szóló beszámolót.

Megyeriné Pénzes Mária, az intézmény igazgatója megküldte a beszámolót, mely az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően fogadja el az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat által ellátott egészségügyi és szociális tevékenységről szóló beszámolót elfogadja, és megköszöni az intézmény dolgozói által végzett munkát.

Felelős: Siklósi István polgármester

Határidő: értesítésre azonnal

Mezőberény, 2021. október 14.


Katona Katalin
titkársági ügyintéző



Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

5650 Mezőberény, Juhász Gy. u. 1. • Fax: 66/515-536 • Tel.: 66/515-528; 06-70/400-2499

e-mail: human@mezobereny.hu; web: www.human.mezobereny.hu

Ágazati azonosító: S0026762; OM azonosító: 880186

**Mezőberény Város Önkormányzati
Képviselő-testülete
részére**

Ikt.sz.: K-234/2021.

Tárgy: Beszámoló

**Mezőberény
Kossuth tér 1.**

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 92/B §-a értelmében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója többek között ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét, melyhez mellékelten megküldöm a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat beszámolóját az intézmény által ellátott szociális és egészségügyi tevékenységekről.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy beszámolónkat megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Tisztelettel:



Megyeriné Pénzes Mária
Megyeriné Pénzes Mária
igazgató

Beszámoló

a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat által ellátott

egészségügyi és szociális tevékenységekről



2021. október

Tartalom

Bevezetés.....	3
1) Szociális alapszolgáltatások	4
1.1) Tanyagondnoki szolgálat.....	4
1.2) Étkeztetés.....	5
1.3) Házi segítségnyújtás	7
1.4) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	10
1.5) Idősek nappali ellátása	12
1.6) Támogató Szolgálat.....	13
2) Szociális szakosított ellátás	15
2.1) Idősek Otthona	15
3) Egészségügyi alapellátások.....	19
3.1) Védőnői Szolgálat	19
3.2) Otthoni szakápolás	24
4) Egészségügyi szakellátások.....	26
4.1) Labor.....	26
5) Humán erőforrás fejlesztése	27

Bevezetés

A Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat feladata a lakosság körében felmerülő, az intézmény feladatkörébe tartozó ellátási igények felmérése, a jelentkező igények kielégítése a meglévő kapacitások függvényében. Vertikálisan és horizontálisan integrált intézményként tevékenységi körünk továbbra is felöleli a város gyermekjóléti alapellátásainak egészét, a szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások nagy részét, valamint az egészségügyi alap- és szakellátásainak egy-egy szeletét.

Ezen ellátások iránti igényt erősíti, hogy ma sokkal több ember él meg magasabb életkort, ami az idősök védelmében hozott szociális intézkedések és a részükre nyújtott egészségügyi és szociális ellátások eredményeként is magyarázható. Azonban a kor előrehaladtával megjelenő betegségek és az elmagányosodás új kihívások elé állítja a társadalmat és a szociális ellátórendszert egyaránt, mivel egyre nő a felügyeletre, a gondozásra, ápolásra szoruló idősök száma.

A járványhelyzet az előző évhez hasonlóan továbbra is éreztette hatását a mindennapi életünkben. A szociális területen dolgozók az elmúlt év során is eddig nem tapasztalt fizikai és mentális terhelésnek voltak kitéve, a szakemberek a szolgáltatások és a terepmunka korábban nem létező változásait élték, élük meg a pandémia idején, miközben igyekeznek az egészségügyi kockázatok mellett jelen lenni az emberek életében. Az egyes ellátások működése átalakult, a munkafolyamatokat újra kellett gondolni. Új központi utasításoknak, rendeleteknek és szabályozóknak kellett megfelelni.

A pandémia az egészségügyi ellátórendszerre is hatással van, olyan, korábban nem alkalmazott módszereket kellett bevezetni az ellátás biztosítása során, mint például a telemedicina és az időpontfoglalás egy-egy szolgáltatás igénybevételehez. Az elmúlt egy évben szigorú védelmi intézkedések betartása mellett valamennyi egészségügyi ellátást is folyamatosan biztosítottuk.

A kezdeti nehézségek után mára már rutinszerűvé vált a védekezés a működés során, hiszen a veszélyhelyzet és a járványügyi készség a mai napig érvényben van.

A beszámoló az alábbi struktúrában tartalmazza tevékenységeinket:

- 1) Szociális alapszolgáltatások
 - 1.1) Tanyagondnoki szolgálat
 - 1.2) Étkeztetés
 - 1.3) Házi segítségnyújtás
 - 1.4) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
 - 1.5) Támogató szolgáltatás
 - 1.6) Idősök nappali ellátása
- 2) Szociális szakosított ellátás
 - 2.1) Idősök bentlakásos intézménye – Idősök otthona
- 3) Egészségügyi alapellátások
 - 3.1) Védőnői szolgálat
 - 3.2) Otthoni szakápolás
- 4) Egészségügyi szakellátás
 - 4.1) Laboratórium

1) Szociális alapszolgáltatások

1.1) Tanyagondnoki szolgálat

A tanyagondnoki feladatellátás célja a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A lakosok közül sokan rendszeresen, hetente többször is kérik a szolgáltatást, de többen vannak, akik csak alkalmanként igénylik. Az ellátotti létszám évről évre emelkedést mutat.

A tanyagondnok által ismert, életvitelszerűen külterületen élők száma megközelíti a 200 főt. Ez a létszám 85 háztartást foglal magába, melyből továbbra is szinte ugyanaz a 44 család veszi igénybe a szolgáltatást napi, heti illetve havi rendszerességgel.

A külterületi lakosok körében a 60 év felettiek aránya a legmagasabb. Az utóbbi években megfigyelhető, hogy egyre több fiatal, gyermekes család költözik a városon kívüli területre.

A tanyagondnoki szolgálat keretében leggyakrabban ellátott feladatok:

- Gyermekek nevelési- oktatási intézménybe történő szállítása.
- Felnőttek és gyermekek egészségügyi intézménybe szállítása.
- Orvosi vény beszerzése, gyógyszerek kiváltása és házhoz szállítása.
- Mentális gondozás.
- Védőnő, családsegítő szállítása a külterületen élő családokhoz.
- Ügyintézés, nyomtatványok kitöltésének segítése és továbbítása.
- Bevásárló utak szervezése személyszállítással, illetve kérésre bevásárlás, valamint ivóvíz kiszállítása.
- Napi egyszeri meleg étel házhoz szállítása.
- Információk gyűjtése és nyilvántartása hivatalok, intézmények, különböző szolgáltatások elérhetőségéről, továbbá szórólapok, hirdetések eljuttatása a külterületi lakosok tájékoztatása érdekében.

A COVID-19 világjárvány az elmúlt évben is jelentősen befolyásolta a tanyagondnoki szolgálat igénybevételét. A külterületen élők a védekezéssel és megelőzéssel kapcsolatos szabályokat továbbra is igyekeztek betartani, csak a legszükségesebb esetben hagyták el otthonaikat, melyből következett, hogy gyakrabban és nagyobb számban vették igénybe a tanyagondnoki szolgálatot. Ennek eredményeként kevesebb volt a személyszállítás és főként az idősek körében gyakoribb volt a tanyagondnok által történő ügyintézés igénybevétele, például bevásárlás, gyógyszerkiváltás, csekkek befizetése, hivatalos ügyek intézése. A járvánnyal kapcsolatos ismeretek hiánya főként az idős lakosság körében nagyfokú félelmet, bizonytalanságot eredményezett, ezért a tanyagondnok nagy hangsúlyt fektetett a mentális gondozásra, az életvitel tanácsadásra, az egészségügyi felvilágosító tevékenységre, melyhez alkalmanként szakértő (legtöbbször háziorvos) bevonására is szükség volt.

A tanyagondnok az elmúlt évben is hatékonyan segítette a Család- és Gyermejkölési Szolgálat munkáját, aktív tagja volt a veszélyeztetettség és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszernek. Intézményünk munkatársai hétköznapi és hétvégén egyaránt részt vettek a város idős, mozgásában korlátozott lakosainak az oltópontra történő szállításában, melyből hétvégenként a tanyagondnok is jelentős mértékben kivette a részét.

A tanyagondnoki munkában nehézséget leginkább az időjárás okoz. Az esőzés a dűlőutak romlásához vezet, mely megnehezíti a tanyák elérését.

Személyi feltételek

A szolgáltatás biztosítását egy fő tanyagondnok látja el, aki 2019. novemberében sikeres vizsgát tett a munkakör betöltéséhez elengedhetetlenül szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésen.

Tárgyi feltételek

A tanyagondnok rendelkezésére áll egy informatikai eszközökkel jól felszerelt iroda az intézmény Alapszolgáltatási Központjában. A külterületre jutáshoz egy Skoda Yeti gépkocsi áll rendelkezésre, melyet pályázati forrásból szerezte be 2014-ben Mezőberény Város Önkormányzata. Ehhez egy utánfutó tartozik, amivel szükség esetén a nagyobb beszerzések, bevásárlások kiszállítása történhet. A gépkocsiban különböző méretű biztonsági gyermekülések teszik lehetővé a gyermekek nevelési-oktatási intézményekbe történő szállítását. Thermoládában biztosított az étel, a gyógyszerek higiénikus szállítása. Az intézmény tulajdonát képező kertészeti gépek, szerszámok a tanyasi lakosok környezetének rendben tartását szolgálják, melyeket kizárólag az intézmény munkatársa használ. A GPS-el feltelepített tablet a szóróanyagok közötti eligazodást segíti.

Mezőberény Város Önkormányzata 2019-es nyertes pályázatának köszönhetően a tanyagondnoki szolgálat eszköz állománya az alábbiakkal bővült: 1 db betegemelő lift és a hozzá tartozó fürdető háló, 1 db hordozható nyomtató, 1 db notebook táskával, 1 db 3x4,5 m-es sátor, 1 db gyűjtőkosaras fűnyíró/hótoló gép.

2021-ben a HANKOOK Abroncsadományozási programján elnyert támogatásnak köszönhetően a tanyagondnoki szolgálat gépjárművének téli gumibroncsai lecserélésre kerülnek.

A biztonságos feladatellátáshoz a tanyagondnok részére folyamatosan rendelkezésre állnak a szükséges védőfelszerelések (maszk, gumikesztyű, felületfertőtlenítő, kézfertőtlenítő).

1.2) Étkeztetés

Étkeztetés keretében napi egyszeri meleg ételt biztosítunk az intézményünk Közétkeztetési Központjából azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai, vagy szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk miatt. Az étkeztetés szolgáltatási formája szociális konyha.

Ha az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a szakorvos javaslatára az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést biztosítunk, ezzel is segítve a mindennapok nehézségeinek megküzdésében a beteg, idős lakosokat. Ez a lehetőség egy plusz vonzerőt jelent a szolgáltatás igénybevevőiknek.

Az étkeztetés biztosításának módja az étel: kiszolgálással egyidejű helyben fogyasztással, elvitelének lehetővé tételével, lakásra szállításával.

Ellátási terület: Mezőberény közigazgatási területe.

2020 tavaszától az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott „a koronavírus terjedésének megelőzésére, és a kockázatok csökkentésére a szociális alapszolgáltatásokban” című eljárásrend alapján több változást volt szükséges bevezetni. Az ellátottaknak nyilatkozniuk kellett arról, hogy az eddig igénybe vett szolgáltatáson kívül kérnek-e más segítséget. Rendszeresen tájékoztattuk az időseket az aktuális veszélyhelyzeti intézkedésekről, folyamatosan figyelemmel kísértük az egészségi állapotukat és igyekeztünk segítséget nyújtani a szükségleteik kielégítésében annak érdekében, hogy minél kevesebbet kelljen elhagyniuk az otthonukat.

Az étkeztetés igénybevételére vonatkozóan az a kormányzati rendelkezés született, hogy az igénybevétel nem valósulhat meg, helyben fogyasztással, illetve elvitellel. Minden ellátásban részesülő számára biztosította intézményünk az ebéd kiszállítását. A vírusfertőzés miatt kiemelt figyelmet kellett fordítanunk az ételhordók fertőtlenítő mosogatása. Az intézmény épületében napi többszöri fertőtlenítő takarítás vált szükségessé, különös tekintettel a tálalókonyhára, ahol az étel kiosztása történik.

A dolgozók részére előírás volt az orrot és száját eltakaró maszk használata, a kézfertőtlenítés, a védőtávolság betartása egymással, illetve lehetőség szerint az ellátásban részesülővel is.

A világvárvány enyhülésével, a szabályokon is változtattak. 2021. 06. 11-től az étkezés igénybevételében ismételten lehetőség nyílt a helyben fogyasztásra, illetőleg az ebéd elvitelére. Az igénybevevők részére már az intézmény bejáratánál biztosított a kézfertőtlenítés lehetősége, valamint az előírásoknak megfelelően az érintésmentes hőmérővel a testhőmérsékletet ellenőrzése történt. Piktogramok kerültek kihelyezésre a kézmosók fölé, amely a kéz higiénéről ad tájékoztatást, mindemellett szóban is felhívtuk a figyelmet a szükségszerű, és helyes kézmosásra. Arra kértük az ellátottainkat, hogy egymás közt kerüljék a fizikai kontaktust, a kézfogást, ölelést stb., nyilatkozzanak az egészségi állapotukról, valamint arról, hogy az elmúlt időszakban kerültek-e olyan személlyel kapcsolatba, aki járványügyi szempontból kockázatot jelent. Helyben fogyasztás esetén az étkezők közötti 2 méteres távolság biztosítva volt.

1. táblázat Az étkeztetést igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint

Év	60 alatt		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2019.	1	4	6	11	6	9	2	22	0	4	65
2020.	1	0	1	14	5	11	1	14	1	5	53
2021.01-09. hó	2	1	1	11	6	16	2	12	0	3	53

A fenti táblázatból kitűnik, hogy a 2020-as évben csökkent az étkeztetést igénybe vevők száma, mely a koronavírus terjedésével magyarázható, ugyanis az igénybevevők egy része a kontaktusok csökkentése érdekében mondta le az ebédet. 2021-ben már szeptember végére elérte az igénybevevők létszáma a tavalyi éves értéket.

Ami a táblázatból nem tűnik ki, mégis kiemelendő fontosságú, hogy az utóbbi néhány hónapban megemelkedett a diétás étkezést igénybevevők száma.

Míg 2021 év elején 2-4 személy volt, aki diétás étkezést igényelt, addig szeptember végére ez a szám kicsivel 10 fölé emelkedett. A diétára való igény nem a meglévő ellátottaink köréből érkezett, hanem új kérelmezők voltak.

Személyi feltételek

Az étkeztetés helyben történő biztosítását illetve a kiszállítás és elvitel előkészítését 1 fő közfoglalkoztatott kisegítő alkalmazott és a nappali ellátásban dolgozó munkatársak végzik. A kiszállítást igénylők részére társadalmi gondozók szállítják ki az ebédet.

Tárgyi feltételek

Az Alapszolgáltatási Központban biztosított a higiénikus és kulturált étkezés lehetősége. A vonatkozó előírásoknak megfelelően az étel tálalásához, elfogyasztásához, szükség esetén melegítéséhez megfelelő tárgyi eszközök állnak rendelkezésre. Biztosított továbbá az ellátást igénybe vevők számának megfelelően a kézmosási lehetőség és a nemenként elkülönített illemhely is.

1.3) Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében az ellátottak részére, saját háztartásukban nyújtunk alapvető ápolási, gondozási feladatokat, segítjük az önálló háztartás, életvitel fenntartását, a lakókörnyezet higiénés körülményeinek a megtartását, az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükségleteinek figyelembe vétele mellett, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően.

A szolgáltatás nyújtása során, az önálló életvitel fenntartására kulcsfogalomként és alapelveként tekintünk, azzal, hogy intézményünk teljes elköteleződéssel és szakmai professzionalizmussal nyújt segítséget nem csak az ápolási, gondozási feladatokban, hanem egyéb, az igénybevevők társadalmi, szociális helyzetét, körülményeit és kapcsolatait érintő problémák kezelésében.

A szolgáltatás igénybevétele az önálló képességet felmérő gondozási szükséglet vizsgálathoz kötött, biztosítva, hogy mindenki az egyéni szükségleteihez igazítva kapja meg a szolgáltatást. A gondozási folyamatot ezen túlmenően az egyén állapotához, személyes igényeihez igazodva alakítjuk ki, odafigyelve a szakmai és etikai szabályok betartására. A látogatásokba minden esetben rendszert állítunk fel, mely a gondozott számára egyfajta biztonságot, kiszámíthatóságot, a munkaszervezésben pedig tervezhetőséget jelent.

A gondozási szükségletvizsgálat során megállapítást nyer, hogy az igénylő állapota szociális segítséget, vagy személyi gondozást indokol, mindez állapotváltozás esetén felülvizsgálható. A szolgáltatásnyújtás időtartama, az igénybevevő önálló képességével összefüggésben jelentkező igényei, valamint a szolgáltató kapacitása alapján kötött megállapodáson alapszik. Amennyiben a gondozási szükséglet eléri a legmagasabb III. fokozatot, úgy az igénylőt tájékoztatjuk a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének a lehetőségéről.

Szociális segítség, illetve a szociális segítséget is magába foglaló személyi gondozás keretében az alábbi tevékenységeket nyújtjuk.

A szociális segítség keretében biztosítjuk

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet

- elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

Személyi gondozás keretében biztosítjuk

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- továbbá a szociális segítség keretében felsoroltakat.

Az intézmény által biztosított házi segítségnyújtás Mezőberény, Bélmegeyer és Kamut lakosságára terjed ki. A szolgáltatást településenként biztosítjuk.

Az engedélyezett ellátotti létszámok az alábbiak: - Mezőberény: 60 fő

- Bélmegeyer: 30 fő

- Kamut: 30 fő

2. táblázat A házi segítségnyújtást Mezőberényben igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint (halmozott adat)

Év	60 alatt		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2019	2	1	2	6	10	17	11	35	1	9	94
2020	2	1	2	6	8	16	12	27	1	4	79
2021.01-09.hó	1	0	2	3	7	18	11	29	4	5	80

A táblázat nem mutat érdemi változást az ellátotti létszámban az elmúlt két év tekintetében, azonban a személyi gondozásban és a szociális segítségben részesülők változott. A szociális segítségben részesülők száma csökkent, ami egyrészt annak a rendelkezésnek köszönhető, miszerint az újonnan felvételre kerülő személlyel személyi gondozásra irányuló megállapodást kell kötni, másrészt pedig idősödnek, gyengülnek az ellátottaink, éppen ezért az önálló képességük is korlátozottabb az idő múlásával.

A járvány miatt a házi segítségnyújtás biztosítása során is több változást bevezetése történt. Az ellátottakat tájékoztatni kellett az aktuális veszélyhelyzeti intézkedésekről. Fokozottabb figyelmet kellett fordítani az idősek egészségi állapotára, szükségleteik kielégítésére, főként az egyedül élő idősek esetében. Rendszeres tájékoztatást, tanácsot kaptak a vírus elleni védekezés formáiról.

Az újonnan felvételre kerülő személlyel a veszélyhelyzet ideje alatt az igénybeviteléhez szükséges jogosultsági vizsgálatot nem kell elvégezni, a házi segítségnyújtás esetében az újonnan felvételre kerülő személlyel személyi gondozásra irányuló megállapodást kell kötni.

Az ellátottak részéről el kell tekinteni a tevékenységi lapon szereplő aláírási kötelezettségtől, ezzel is csökkentve a továbbfertőzés esélyét.

A veszélyhelyzet hatalmas terhet rótt a gondozók munkájára. Ez a teher fizikai, illetve pszichés oldalon is jelen volt. Bátran kimondhatjuk, hogy teljes embert igénylő, és terhelő feladat várt a munkatársakra. Munka közben olykor hatalmas dilemmákkal kellett megküzdeni, és döntéseket hozni.

Védeni az ellátottakat csak úgy tudtuk, ha az otthonukban tartottuk őket, vagyis minden olyan háztartást kiegészítő tevékenységet, amely „házon kívül” valósulhat meg, maradéktalanul felvállaltunk. Ilyenek a bevásárlás, gyógyszerfelíratás, kiváltás, postai, vagy egyéb ügyek intézése, amelyet megnehezített, és komoly logisztikát igényelt, az üzletekben, patikákban bevezetett időszáv. A gondozónők mentek, tették a dolgukat akkor is, amikor alig volt ember az utcákon, amikor csak néhány autó haladt el mellettük, miközben ők a fél várost átszelték a kerékpárjukkal.

Nagy teher volt a gondozóknak az a tény, hogy miközben igyekeztek „otthon tartani” az ellátottat, saját magukat tették ki a fertőzés veszélyének (orvosi, gyógyszerértési, postai stb. ügyintézés), ami az idősek és saját családjukra is veszélyforrást jelentett. Éppen ezért igyekeztünk a szükségleteket oly módon kielégíteni, hogy a lehető legkisebb esélyt adjunk a fertőzés továbbterjedésére. Prioritást állítottunk fel a gondozási feladatok között, a halasztható tevékenységeket háttérbe soroltuk. Az addigi bevált szokásokon módosítani kellett, igyekeztünk a bevásárlást egy helyről biztosítani, a halasztható postai, gyógyszerértési, orvosi ügyintézéseket tömbösítve elvégezni. A járványhelyzet „aktív” szakaszában fertőtlenítettük a megvásárolt termékeket, illetve mindent, ami fertőzés forrása lehet az időkre nézve.

Ellátottaink mindezt a sok változást olykor megértették, elfogadták, olykor megrögzötten ragaszkodtak a jól bevált, rugalmas segítségnyújtáshoz. Részükről is érzékelhető volt a félelem, a bizonytalanság, a kilátástalanság, és amit talán a legnehezebb volt megélniük a magány, az elszigetelődés.

Mi sem bizonyítja jobban a fertőzéstől való félelmet, mint az, hogy 2020 tavaszán 14 házi segítségnyújtásban részesülő idős kérte előre nem látható ideig a szolgáltatás felfüggesztését. Természetesen a járványhelyzet enyhülésével, újra igényt tartottak a szolgáltatásra.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a védőeszközök használatára, valamint a kézfertőtlenítésre, melyet az ellátott lakásába illetve az intézménybe érkezéskor, és távozáskor a mai napig is mindenki betart.

Az ellátottaink között, illetve családjuk körében is volt fertőzött személy, ami újabb nehézség elé állította a szolgáltatás biztosítását. A beteg, kiszolgáltatott ember általánosságban több figyelmet, segítséget, és odafordulást igényel. Munkánk során mindezt próbáltuk figyelembe venni, mindeközben a lehető legkisebb kontaktot tartani.

Gondolni kellett arra is, hogy a kollégák is megbetegedhetnek, és kieshetnek a munkából, erre felkészülve egy ellátási terv került kidolgozásra. Ellátottaink körében felmértük azon személyeket, akik nem rendelkeznek természetes támogató közeggel, akiknek csak az intézményi támasz nyújt segítséget, ezen a körön belül felmértük azt is, hogy mely gondozási feladatokat kell mindenképpen ellátni. Így alakítottunk ki egy „munkastratégiát” az esetleges csökkentett dolgozói létszámhoz.

Intézményünk által Kamuton működtetett házi segítségnyújtásban is szerepet vállaltak a mezőberényi házi gondozók, amíg a helyi kollégák felépültek a koronavírus okozta megbetegedésből. A Kamutra kikerülő munkatársak helyismeret, és az ellátottak ismerete nélkül vágtak bele ebbe a feladatba, mert tudták, hogy a támogatásra szoruló idősek nem tudják nélkülözni a megszokott segítséget. Elmondásuk szerint ez nagy kihívás volt számukra, mégis jó érzéssel tették a dolgukat az idősek érdekében.

Változások történtek a gyógyszerkiváltás tekintetében is. A gyógyszertárak a gyógyszerek kiadását felírási igazolás, és meghatalmazás nélkül is teljesítették, elegendő volt a beteg TAJ számát bemondani, illetve a saját személyazonosító adatait, hitelt érdemlően igazolni. Köszönet illeti a helyi gyógyszertárak dolgozóit a segítő hozzáállásukért, mellyel a nehéz időszakban is támogatták a munkánkat.

Személyi feltételek

A házi segítségnyújtást 6 fő biztosítja Mezőberény Város közigazgatási területén, míg Bélmegyeren és Kamuton 2-2 fő látja el a feladatot. Minden munkatárs az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendeletben foglalt szakképesítéssel rendelkezik.

Tárgyi feltételek

Az adminisztrációs feladatok ellátásához megfelelően felszerelt irodahelyiség áll rendelkezésre az Alapszolgáltatási Központban, a vidéki telephelyeken az Idősek Klubjában. A házi gondozók szolgálati kerékpárral, elektromos kerékpárral jutnak el az idősekhez. A gondozáshoz szükséges eszközök: vérnyomás-, vércukormérő rendelkezésre állnak, valamint munkaruha, védőfelszerelés minden dolgozó részére biztosított.

1.4) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A szolgáltatás a saját otthonukban élő, életkoruk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú személyek nagyfokú biztonsággal történő ellátását teszi lehetővé.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítja az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedés megtételét, szükség esetén további egészségügyi, szociális ellátás kezdeményezését.

A szolgáltatás folyamatos készenléti rendszerben működik, melyet Mezőberényben az intézmény munkatársai látnak el.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele rászorultsághoz kötött. Szociálisan rászorultnak kell tekinteni az

- egyedül élő 65 év feletti személyt,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyt, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyt, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban ellátott idősök átlagéletkora a legmagasabbak közé tartozik, a rászorultsági kritérium okán valamennyien betöltötték a 65. életévüket.

3. táblázat A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint december 31.

Év	60-69 év		70-79 év		80-89 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2019. év	0	2	3	20	5	33	0	11	74
2020. év	2	1	4	13	9	32	1	12	74

Az idősok otthonában lévő diszpécserközponthoz 74 jelzőkészülék csatlakozik, melyek 3 járásban, 11 településen kerültek kihelyezésre, az alábbi megbontásban:

4. táblázat Kihelyezett jelzőkészülékek, és a riasztások száma településenként 2020. év

Település neve	Járás neve	Ellátásban részesülők száma (fő)	Kihelyezett készülékek száma (db)	Segélyhívások száma (db)		
				Segítségnyújtást igénylő riasztás	Téves riasztás	Összesen
Mezőberény	Békési	36	33	9	23	32
Békés	Békési	14	9	0	3	3
Bélmegyer	Békési	4	3	0	1	1
Csárdaszállás	Gyomaendrődi	3	3	1	7	8
Gyomaendrőd	Gyomaendrődi	11	10	1	4	5
Hunya	Gyomaendrődi	3	3	1	1	2
Kamut	Békési	2	2	4	6	10
Kétsoprony	Békéscsabai	5	4	2	0	2
Köröstarcsa	Békési	9	6	3	3	6
Murony	Békési	3	1	0	1	1
Tarhos	Békési	0	0	0	0	0
Összesen:		90	74	21	49	70

2020-ban 70 alkalommal történt riasztás, köztük – igen magas számban – 49 téves riasztást regisztráltunk, ennek arányában csökkent a segítségnyújtást igénylő riasztások száma. A segélyhívások főbb okai gondozási szükségletből, pszichés problémából, betegségből, rosszulletből fakadnak. Az esetek megoldásaként gondozást, beszélgetést, megnyugtatót alkalmaznak a gondozónők, illetve szükség esetén orvost, vagy mentőt hívnak.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban lévő ellátottak 80%-a részesül házi segítségnyújtásban, akikkel a gondozónők szinte napi kapcsolatban állnak, emiatt a személyes látogatásuk hetente több alkalommal valósul meg. Betegségük, rosszulletük így feltűnik a gondozóknak, akik jelzéssel tudnak élni a házi orvosok felé. Talán ezzel is magyarázható a nem túl gyakori riasztások száma.

A feladatellátás a pandémia ellenére is megszokott rendben, folyamatosan működött. A gondozók az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott eljárásrendben foglalt védelmi intézkedések betartásával látták el a feladatot.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Támogatói Okiratában foglaltaknak megfelelően látjuk el.

A folyamatos működés biztosítása érdekében jelenleg folyamatban van valamennyi készülék akkumulátorának és a pánikgombban lévő elem cseréje.

Személyi feltételek

A készenlétet a településeken működő szociális intézmények munkatársai látják el, Mezőberényben 2 fő.

Tárgyi feltételek

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás diszpécser központja a Juhász Gy. utcai Idősek Otthonában van elhelyezve. Az ellátottaknál egy adó készülék, nagyobb távolság esetén átjátszó berendezés továbbítja a jelet a központ felé. A diszpécserközpont számítógépén a TFP-2.11 felügyeleti szoftver fut és ellát minden riasztással és felügyelettel kapcsolatos adatgyűjtési és kiértékelési feladatot. Ellenőrzi az ügyeletes személyzet munkáját és havi bontásban automatikus jelentéseket készít minden eseményről. A 2004-ben kiépített rendszer eszközei gyakran meghibásodnak, mely technikai akadályokat jelent a feladatellátásban.

1.5) Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása, az idősek részére lehetőséget nyújt új ismeretségek kialakítására, a régi kapcsolatok felerősítésére, közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre, a közös névnapok, születésnapok, jeles ünnepek megünneplésére. A klubba rendszeresen bejáró idősek közeli kapcsolatba kerülnek egymással, így a klubéleten kívül is egymás támaszai a nehéz helyzetekben. A foglalkoztatás célja a szellemi frissesség és önálló képesség minél hosszabb ideig történő megőrzése.

Az idősek nappali ellátását Mezőberényben és Kamuton 30-30, Bélmegyeren 40 férőhelyen biztosítjuk.

A pandémia idején az idősek nappali ellátása a szükségletekhez igazodva, de a járványhelyzet miatt hozott intézkedéseket betartva alakult át. A koronavírus terjedésének megelőzésére, és a kockázatok csökkentésére az idősek nappali ellátásában is az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott eljárásrendnek megfelelően több változást kellett bevezetni. Szintén nyilatkozatokat lettek az ellátottak arról, hogy milyen segítséget kérnek, illetve rendszeres tájékoztatást kaptak az aktuális veszélyhelyzeti intézkedésekről.

A veszélyhelyzet ideje alatt – kormányzati intézkedés, illetve fenntartói döntés alapján – nappali ellátás keretében, az intézmény épületében biztosított személyes megjelenéssel járó szolgáltatásokat már több időszakban – legutóbb 2020. december 11. – 2021. június 14. között – az ellátottak lakókörnyezetében vagy infokommunikációs eszközökön keresztül biztosítottuk.

Ezen időszak alatt kollégáink telefonon, vagy személyes találkozás útján, az ellátottak otthonában folyamatosan segítették, támogatták, tanácsokkal látták el a klasszikus értelemben vett klubéletet nélkülöző klubtagjainkat. A segítséget leginkább hivatalos ügyek intézésében, az egészségügyi alapellátáshoz való hozzájutás megszervezésében, segítségében, gyógyszerek kiváltásában, bevásárlásban igényelték. Ebben az időszakban a kollégák nagy hangsúlyt fektettek a mentális gondozásra, a személyes találkozások alkalmával és telefonon is lelki támaszt nyújtottak az ellátottaknak. Az időskorúak, mint veszélyeztetett korosztály, maguk védelme érdekében igyekeztek betartani a szabályokat, kerülték a személyes kontaktot. Megváltoztak a kapcsolattartás formái, többen telefonon tartották a kapcsolatot egymással.

2021. június 15-től az előírt járványügyi szabályok betartása mellett újra lehetőség van a nappali ellátás intézményen belüli biztosítására. Ettől kezdve a klubtagok rendszeresen igénybe veszik szolgáltatásainkat, látogatják programjainkat.

5. táblázat A nappali ellátást igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint

Év	60 alatt		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2018.	2	2	6	3	2	13	3	4	0	0	35
2019.	1	2	5	3	3	16	1	7	0	0	38
2020.09.30.	2	0	3	5	2	14	0	7	0	1	34

A táblázat jól mutatja, hogy a nappali ellátás igénybevételében jelentős változás nem tapasztalható. Sajnos néhány ellátottat minden évben elveszítünk melynek oka leggyakrabban az elhalálozás, illetve az idősök otthonába történő beköltözés.

Az elmúlt két esztendő bebizonyította, hogy milyen nagy szükség van a közösségek működésére. Átéltünk nehéz napokat, nehéz helyzeteket, amiket a személyes találkozások hiánya generált. Láttuk a klubtagok arcán az elszigetelődés okozta ráncokat, a „bezártság” okozta lelki terhelést, pszichés alapú zavartságot, és láttuk azt a felszabadult, örömteli boldogságot is, amelyet az újbóli találkozás okozott.

Személyi feltételek

Az idősök nappali ellátása szolgáltatás biztosítását Mezőberénybe 3 fő, Békéscsaba-ra 1,5 fő, Kamuton 1 fő látja el, szakképzettségüknek megfelelően gondozó, ápoló és terápiás munkatárs munkakörökben.

Tárgyi feltételek

A szolgáltatás az Alapszolgáltatási Központban vehető igénybe, mely fizikailag akadálymentesített. Az épület az elmúlt évek során folyamatos felújításon ment keresztül, így a funkciójának megfelelően berendezett, esztétikus környezetben fogadjuk az ellátottakat. Békéscsaba-ra és Kamuton az Idősök Klubja épületébe várjuk az ellátást igénybevevőket.

1.6)Támogató Szolgálat

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

E célok megvalósítása érdekében látjuk el feladatainkat, mely a fogyatékossgal élő személyek lakókörnyezetében személyi segítő szolgáltatások és információk nyújtására, személyi szállítás biztosítására terjed ki.

2020-ban megállapodás alapján ellátásban részesült 26 fő. Az igénybevevők életkori megoszlását tekintve elmondható, hogy a 60 év fölötti korosztály alkotja az ellátottak legmagasabb hányadát. Legkevesebb igénybevevő a gyermekek, fiatalok köréből kerül ki, őket többnyire speciális oktatási intézményekbe szállítjuk. A nemek közötti megoszlásban a nők magasabb aránya figyelhető meg.

6. táblázat A támogató szolgáltatást igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint

Év	0-18 év		19-59 év		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen	
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő
2018	4	3	1	1	1	2	2	3	0	5	0	1	8	15
2019	5	3	1	1	2	2	2	3	0	4	0	1	10	14
2020	5	5	2	1	2	2	2	2	1	2	0	2	12	14

A fogyatékoság típusa szerint a 2020-ban ellátottak az alábbi csoportokba sorolhatók:

- Mozgásfogyatékos: 9 fő
- Értelmi fogyatékos: 2 fő
- Látásfogyatékos: 5 fő
- Pervazív fejlődési rendellenesség: 4 fő
- Halmozottan fogyatékos: 5 fő
- Hallás fogyatékos: 1 fő

A 2020. évben teljesített feladategység: 2991,865

- Ebből: személyi segítség: 949,845 FE (1 FE = 1 óra)
személyi szállítás: 1644,52 FE (1 FE = 5 km)
szállításhoz kapcsolódó személyi segítség: 397,5

Személyi segítő szolgáltatásban a 2020. évben 20 fő fogyatékos személy részesült, míg a szállítást 24 fő vette igénybe. Szállításhoz kapcsolódó személyi segítségben 12 főt részesítettünk.

Leggyakrabban igénybevett szolgáltatások közé tartoznak a háztartási tevékenységek (takarítás, mosás, vasalás), hivatalos ügyek intézése, orvossal való kapcsolattartás (gyógyszer felírás, gyógyszer kiváltás) és a kísérés.

A szállítási szolgáltatást az arra rászorulóknak nevelési- oktatási, valamint egészségügyi intézményekbe, kulturális rendezvényekre való eljutáshoz, hivatalos ügyintézéshez, illetve rokon látogatáshoz, családi programokhoz, kirándulásokhoz tudják igénybe venni.

Az elmúlt évhez képest a személyi segítségben részesülők szám nem változott jelentős mértékben, azonban több mint felére csökkent a személyi szállítás igénybevétele, melynek oka, hogy a járványhely miatt zárva voltak az oktatási intézmények, így hosszabb ideig nem igényelték a gyermekek szállítását, valamint az egészségügyi ellátórendszer is csak korlátozva fogadta a pácienseket, ezért az egészségügyi intézménybe történő szállítási igény is kevesebb volt. A szolgáltatást az eljárásrendekben foglalt, aktuális járványügyi szabályok betartásával biztosítottuk. A támogató szolgálat gépkocsivezetője, a tanyagondnokkal és az otthonok karbantartói val hétköznapi és hétvégén egyaránt napi szinten szállították Mezőberény idős, mozgásában korlátozott lakosait Békéscsabára, az oltópontra.

Személyi feltételek

A feladatot 4 szakképzett munkatárs alkalmazásával biztosítjuk, akik mindannyian rendelkeznek az előírásoknak megfelelő szakképesítéssel.

Tárgyi feltételek

A támogató szolgáltatás nyitva álló helyiségként az Alapszolgáltatási Központban működik, ahol a szükséges irodatechnikai és kommunikációs eszközök rendelkezésre állnak. . A szolgálat rámpával és biztonságos rögzítő ponttal ellátott gépkocsikkal rendelkezik. 2020 decemberében Mezőberény Város Önkormányzata támogatásának köszönhetően a feladat ellátására az intézmény vásárolt egy Ford Transit 9 személyes gépjárművet, mely az előírásoknak megfelelően kerekesszék rögzítő rendszerrel felszerelt. A gépjármű belmagasságának köszönhetően kényelmesebbé vált a kerekesszékekkel szállított személy elhelyezése és utazása egyaránt.

Az elmúlt évben a HANKOOK Abroncsadományozási programján elnyert támogatásnak köszönhetően a támogató szolgálat gépjárműveinek nyári gumiabroncsai lecserélésre kerültek.

2) Szociális szakosított ellátás

2.1) Idősek Otthona

Mezőberény Város Önkormányzatának intézményében a bentlakást biztosító idők otthona két telephelyen, 50 és 52 férőhellyel biztosítja az idős emberek ellátását. Ez az ápolást, gondozást nyújtó intézmény egyszerre nyújt biztonságot, családot, kapcsolatot, ellátást és szállást.

Elhelyezésre az jogosult, akinek a napi gondozási szükséglete eléri a III. fokozatot, vagy a demencia kórkép középsúlyos fokozatával rendelkezik, vagy betöltötte a 80. életévét és egyedül él. Ennek következtében egyre inkább az ápolás kerül előtérbe és a közösség életébe, a foglalkozásokba való bevonhatóság nagy kihívást jelent. Jelentős időt és energiát igényel a szakszemélyzettől a demens betegek ellátása is, ami elsősorban nem ápolási szükségletben jelentkezik, hanem a folyamatos felügyeleti igényben, foglalkoztatásban.

Az idők otthonában a gondozás célja, feladata az ellátott szükségleteihez igazodó segítségnyújtás, melynek mértékét és fajtáját mindenkor a segítségre szoruló egyén egészségi, szociális és pszichés állapota határozza meg.

Ennek megfelelően biztosítjuk ellátottaink:

- fizikai és egészségügyi ellátását,
- pszichés gondozását,
- foglalkoztatását, mely hasznos, célszerű tevékenység.

A koronavírus járvány alatt az egészségügyi intézmények mellett az idősgondozásban résztvevőkre is hatalmas teher és felelősség hárult. Az idős, demens és legtöbbször valamilyen krónikus betegségben szenvedő emberekre fokozott veszélyt jelentett és jelent a koronavírus okozta megbetegedés.

A Covid-19 és gyakorlatilag az elmúlt egy, másfél év a szakmában hosszú ideje tevékenykedő kollégák véleménye szerint is az eddigi legkeményebb időszak volt. Ezt az időszakot leginkább krízisek, veszteségek, szakmai mélypontok jellemezték. A napi gondozási tevékenységek helyett az ellátás egészségügyi vonatkozásai kerültek előtérbe, mint a megelőzés, prevenció, izoláció, védőoltások, szövődmények kezelése.

A megelőzés érdekében gyakran újabbnál újabb eljárásrendek, protokollok határozták meg a mindennapjainkat, ami részben vagy egészben új szemlélet és feladat volt mindannyiunk számára.

Bevezetésre került:

- látogatási majd kijárási tilalom, mely azt jelentette, hogy a bent lakó idős embereket hozzátartozóik nem látogathatták és az ellátottak sem hagyhatták el az intézményt,
- előírt protokoll szerinti szigorú higiéniai szabályok betartatása a dolgozók és az időseinknek esetében egyaránt,
- szájmaszk viselése,
- közösségi helyiségben 1,5 méter távolságot tartása,
- a kézmosás előírás szerinti begyakoroltatása (szappan, alkoholos kézfertőtlenítő biztosítása)
- gyakori szellőztetés, használati tárgyak naponta többszöri fertőtlenítése,
- takarítási, fertőtlenítési folyamatok az új járványügyi elvárásoknak megfelelően.

Az idősök biztonsága érdekében preventív jelleggel kiemelten ügyeltünk a járványügyi és egyéb hatósági előírások és a higiéniai szabályok betartására. Saját információink mellett rendszeresen konzultáltunk intézményünk orvosával, közös stratégiát kidolgozva minden eshetőségre. Megnyitottuk az elkülönítőket, átstrukturáltuk gondozási tervünket, izolációs szobákat alakítottunk ki, amelyekbe kezdetben a kórházból visszaszállított lábadozókat helyeztük el megfigyelésre majd a betegek számának növekedésével külön izolációs egységet különítettünk el.

Az ellátotti jogok közül a kapcsolattartás jogát kiemelten fontosnak tekintettük ellátottaink esetében, ezért a személyes kapcsolattartás lehetőségének hiánya miatt alternatív megoldások kidolgozására törekedtünk.

Lakóinknak folyamatosan biztosítva volt a telefonos kapcsolattartás, skype elérhetőség. A későbbiekben, az otthonokban egy-egy látogatói pont kialakításával még közvetlenebbé vált a kontakt, hiszen üvegfalon, ajtón keresztül láthatták egymást és kaputelefon segítségével tudtak kommunikálni hozzátartozóikkal.

Mindezen nehézségek mellett nagy hangsúlyt fektettünk a lelki gondozásra. Rendszeres tájékoztatást kaptak lakóink az aktuális helyzetről, nem rájuk ijesztve, hanem objektív, tényalapú híreket továbbítva. Fontos volt, hogy minden információ megnyugtató legyen számukra és igyekeztünk megértetni velük, miért van szükség a sokak által szigorúnak vélt intézkedésekre.

Nehézséget jelentett:

- központilag későn érkezett védőeszközök,
- izolációs szobák kialakítása megfelelő a járványügyi előírásoknak,
- lakóink költöztetése, szobacserék melyek komoly lelki, mentális megterhelést jelentett,
- intézmény orvosával a 2. hullámban személyes kapcsolattartás hiánya,
- orvosi vizitek elmaradása,
- dolgozók túlterheltsége, betegség, súlyos koronavírus fertőzésen esett át 90 %,
- helyettesítés megszervezése,
- üres férőhelyek miatt a bevételek elmaradása.

Krízisként éltük meg, amikor napi szinten többször jött a "covid mentő" és a hozzátartozókkal annyi rossz hírt kellett közölni. Ami ennél is nehezebb volt tudatni az ellátottakkal, hogy lakótársaikat elveszítették.

A nehézségek ellenére az intézmény a körülményekhez és a lehetőségeihez mérten maximálisan biztosította a feltételeket ahhoz, hogy ellátottaink személyre szabott gondozásban, szakápolásban részesüljenek és a dolgozóknak a minőségi munkavégzéshez megfelelő munkakörülmények álljanak rendelkezésre.

Pozitív hatással volt a munkára:

- megfelelő mennyiségben és minőségben álltak rendelkezésre védőeszközök, fertőtlenítőszer (melyeket kezdetben az intézmény próbált beszerezni), azok helyes használatáról a dolgozók oktatásban részesültek,
- katonai fertőtlenítés történt mindkét telephelyen,
- dolgozók tesztelése folyamatos volt,
- intézményi orvos váltás,
- rugalmas munkaszervezés,
- informatikai háttér, online előadások –műhely munkák.

Összegezve elmondható, hogy egy nagyon nehéz időszakon vagyunk túl, átértünk mélypontokat, kríziseket, veszteségeket, örömeket, mosolyt, szeretetet, mindezt „igazi hősként” csapatban.

Munkánk során a legnagyobb siker, amikor a dicséretet az ellátottaktól, hozzátartozóktól kapjuk, akik hálását a gondoskodásért, mert velünk együtt éltek meg mindennapi küzdelmeinket.

A járványhelyzet enyhülésével igyekeztünk a régi megszokott rendszerhez visszatérni. Közösségi programokat szerveztünk, az intézmény más telephelyein tartott rendezvényeket is meglátogatták az időseink. Az Juhász Gy. utcai otthon lakóival és dolgozóival részt vettünk a töltött káposzta főzőversenyen, ahonnan egy elismeréssel és rengeteg élménnyel tértünk haza.

Jelenleg lakóink, dolgozóink túl vannak a 3. körös védőoltáson és reménykedünk, hogy számunkra egy veszteségek nélküli vírusmentes időszak következik.

Az alábbi táblázatokban látható az elmúlt két év december 31. napján ellátásban lévők száma nemeként és korcsoportonként.

7. táblázat A szolgáltatást igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint – Juhász Gy. utcai otthon

Év	60 alatt		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2019.12.31.	0	0	0	1	3	3	3	27	1	11	49
2020.12.31.	0	0	0	1	3	5	3	23	1	5	41

8. táblázat A szolgáltatást igénybevevők száma, nemek és korcsoportok szerint – Puskin utcai otthon

Év	60 alatt		60-70 év		71-80 év		81-90 év		90 év felett		Összesen
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	
2019.12.31.	3	1	3	2	1	14	5	16	1	4	50
2020.12.31.	2	1	4	2	0	11	3	16	2	6	47

Összehasonlítva a két otthonban élő idősök nemek szerinti összetételét, feltűnő a nők felülreprezentáltsága. Az eltolódás összefüggésben van a nők születéskor várhatóan magasabb élettartamával. Életkor alapján viszonylag homogén az ellátotti kör. Az idősök otthonában élő idősök gondozási szükségletének növekedését az életkor mellett leginkább az önellátó képesség csökkenése eredményezi. Emiatt lakóink folyamatos felügyeletet és mentális irányítást igényelnek, mely következtében megnövekedett az ápolási, gondozási folyamatok időtartama. Ellátásuk több időt vesz igénybe, illetve egyre nagyobb szaktudást igényel.

Személyi feltételek

A személyi feltételek a jogszabályi előírások minimumfeltételeinek megfelelően biztosítottak. A vezető ápolók mellett mindkét otthonban 12 ápoló, gondozó munkatársat, valamint 1 fő szociális és 1 fő terápiás munkatársat foglalkoztatunk. Vállalkozó szerződés alapján heti 4-4 órában mindkét otthonban intézményi orvos látja el a jogszabályban előírt feladatokat. Otthononként heti 2-2 órában gyógytornászt alkalmazunk.

Tárgyi feltételek

A Békés Megyei Kormányhivatal 2020. szeptember 16. napján tartott ellenőrzésén megállapította, hogy a Puskin utcai Idősök Otthonában három lakószobában nincs meg az egy ellátottra jutó 6 m²-es alapterület. A hatóság kötelezte a fenntartót, hogy gondoskodjon a folyamatos működéshez szükséges tárgyi feltételek biztosításáról. Ennek érdekében két egymás mellett lévő raktárhelyiség

egybenyitásával kialakítottunk egy 2 férőhelyes lakószobát, illetve a nagyobb méretű társalgóban lakószobát, a lakószobában pedig társalgót alakítottunk ki, melyet a Kormányhivatal jóváhagyott. A raktárak átalakítása következtében megszűnt az ott tárolt eszközök megfelelő elhelyezésének lehetősége, ami egy rendezetlen környezetet eredményezett, melyet raktározásra alkalmas szekrények vásárlásával, méretre készíttetésével igyekszünk megszüntetni. A Családsegítő Szolgálat telephelyéről már egy kisméretű fém tároló áthelyezésre került, de terveink között szerepel egy nagyobb méretű, zárható konténer megvásárlása raktározás céljából.

Az otthonok bútorzatának, eszközeinek folyamatos cseréje az elhasználódás miatt indokolt. 2021-ben a Puskin utcai Idősek Otthonában kazáncsere történt. A tálalókonyhában és az idősek által használt konyhában páraelszívó berendezések kerültek elhelyezésre a gáztűzhelyek fölé. Megvásárlásra került egy vegyszeres szekrény, a tisztítószeres szakszerű, szabályos tárolására, valamint egy zárható szekrény az ellátotti dokumentáció biztonságos tárolására. Szintén ezen a telephelyen az elmúlt egy év során beázás miatt több alkalommal kellett javíttatni a lapos tetőn lévő szigetelést. A jövőben ennek teljes felújítását tervezzük, mert az esőzések során folyamatos problémát jelent a lakószobák beázása.

A Juhász Gy. utcai Idősek Otthona mosodájába megvásárlásra került egy ipari mosógép, mellyel mindkét otthon intézményi textíliáinak mosása történik.

3) Egészségügyi alapellátások

3.1) Védőnői Szolgálat

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Mezőberény és Csárdaszállás 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek.

A védőnői tevékenység helyszínei: a tanácsadóban önálló fogadóóra illetve várandós és csecsemő tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési-oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken.

Az összesen hat védőnői körzetből négy területi védőnői körzetként, egy vegyes körzetként és egy iskolavédőnői körzetként működik. Önálló tanácsadás keretében körzetenként heti 2 óra csecsemő és heti 2 óra várandós tanácsadást biztosítunk.

A területi védőnő a feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet alapján látja el. Gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós, gyermekágyas anya, 0-6 éves korú gyermek, ill. olyan 6-16 éves korú gyermek él, aki nem jár semmilyen közösségbe, intézménybe.

A várandós anyák gondozása a terhesgondozásról szóló 33/1992. (XII. 23.) NM rendeletben foglaltak szerint történik.

Az óvodában a védőnői feladatok végzésére, az oktatási intézményben a tanulók ellátására az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatása a mérvadó.

Havonta egy alkalommal dr. Csiby Miklós *Mozgó Szakorvosi Szolgálat* keretében biztosítja a várandós tanácsadásokat a városban, illetve segítségével juttatjuk el az intézmény által vásárolt fogamzásgátló eszközöket az erre igényt tartó rászoruló nők számára.

3.1.1. A területi védőnő feladatai közé tartozik a családgondozás, az egyéni és közösségi egészségfejlesztés, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében, végrehajtásában való részvétel.

A területi védőnő egyéb feladatai a gyermekvédelemben:

- a) Nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitel szerűen élő várandós anyákat, a gyermekeket az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig.
- b) Tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz, a védőnői ellátáshoz való jogairól és az ellátáshoz kapcsolódó kötelezettségeiről, az igénybevétel elutasításának következményeiről és rögzíti az egészségügyi dokumentációban.
- c) Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez a szülővel/törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében.
- d) Írásban értesíti a gyermekjóléti szolgálatot és a házi gyermekorvost/háziorvost, ha
 - a körzetében észleli várandós anya szociális válsághelyzetét, ami a magzat egészséges fejlődését befolyásolja,
 - a szülő/törvényes képviselő megtagadja a területi védőnői ellátás (családlátogatás, védőnői tanácsadás, szűrővizsgálat) igénybe vételét - a jogokról és kötelezettségről szóló tájékoztatás,

a szükségletnek megfelelő egyeztetett gondozási és családlátogatási terv megajánlása ellenére,

- a gyermek veszélyeztetettségének észlelése esetén.

e) Figyelemmel kíséri a gyermekjóléti szolgáltató visszajelzését és az abban foglalt szükséges teendők megvalósulását.

f) Védőnői helyzetértékelést készít a család szociális körülményéről a veszélyeztetettség háttértényezőinek feltárása érdekében.

g) Felkérésre részt vesz közös családlátogatáson a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, illetve esetmegbeszélésen a veszélyeztetettség csökkentése, megszüntetése érdekében.

Részt vesz, a tervezett, előre egyeztetett időpontban megszervezett szakmaközi megbeszéléseken, illetve képviseli a védőnői szolgálatot a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, felkérésre szóban is tájékoztatást ad a körzetében végzett, illetve folyó gyermekvédelmi tevékenységéről, együttműködik a jelzőrendszer tagjaival.

h) Írásban tájékoztatót készít a gyermekvédelemmel kapcsolatos területi védőnői munkáról, javaslatot tesz a gyermekvédelmi munka eredményességének javítására.

Munkavégzés a pandémia idején

A koronavírus járvány miatt az elmúlt időszak mindannyiunk számára nehéz volt, a védőnői szolgálat munkájában is változásokat eredményezett. A kezdeti nehézségek után kialakult egy rend, ami a szigorú járványügyi szabályok betartásával biztosította a gördülékeny munkavégzést.

A családlátogatások is korlátozva voltak, csak a legszükségesebb esetekben mentek az otthonokba (újszülött érkezésekor, szociálisan veszélyeztetetteknel, és ha másként nem volt megoldható a probléma) a védőnők. Ennek következtében egy új kapcsolattartási, ellátási forma, a távkommunikáció került bevezetésre. Telefonon, interneten (messenger, skype stb.) keresztül történt a kapcsolattartás a családokkal.

A későbbiekben, amikor a megyei és országos szakmai irányítás engedélyezte a személyes találkozásokat, időpontra érkeztek a gondozottak a tanácsadóba, de egy gyermekkel csak egy szülő. A védőnők fél órás időbeosztással dolgoztak, külön erre a célra készített táblázat segítségével. Jelenleg is ezzel a metodikával történik a gondozottak fogadása. A tanácsadás során a munkatársak orr-száj maszkot és gumikesztyűt viselnek, minden gondozott után szellőztetés és felületfertőtlenítés történik. A központi szabályozásnak megfelelően a tanácsadó épületébe belépők is maszkot használnak.

A 2. és 3. hullám idején a közösségi programok is on-line felületeken működtek, a „Településeinkért” (EFOP-1.5.3-16-2017-00097) pályázat keretében 2021 márciusáig baba-mama klub, babaváró, szülésre felkészítő tanfolyam került megszervezésre.

A járvány lecsendesedésével és a COVID elleni oltásoknak köszönhetően valamelyest enyhültek a szabályok. A nyáron nagy sikerrel került megrendezésre az „Anyatejes táplálás világnapja” rendezvény a tanácsadó épületében és udvarán. Színvonalas előadásokat hallhattak a résztvevők, az udvaron pedig felszabadultan tudtak játszani a gyermekek.

A védőnők 2020 novemberében és decemberében több alkalommal COVID gyorseszttel szűrték a Városi Bölcsőde dolgozóit, illetve ugyanebben az időszakban egy alkalommal a Polgármesteri Hivatal munkatársait. 2021. március 31. és június 30. között heti rendszerességgel tesztelték az Alapszolgáltatási Központ, a kamuti Idősek Klubja, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozóit.

2021 áprilisában a várandós és szoptatós anyák körében végeztek a védőnők tájékoztatást a COVID oltásról, illetve felmérték körükben az oltási igényeket.

Gondozotti létszám alakulása

A 2020. évben 90 gyermek született Mezőberényben.

2021-ben a jelenlegi adatok szerint már született 61 gyermek és jelenleg 25 várandóst tartunk nyilván, aki még várhatóan 2021-ben szülni fog.

9. táblázat A védőnői körzetek gondozotti létszáma

Gondozottak megnevezése	létszáma											
	Összesen		I.körzet		II.körzet		III.körzet		IV.körzet		V.körzet, Csárdaszállás	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Csecsemő	87	91	23	17	22	25	17	25	20	22	5	2
1-3 évesek	194	170	39	46	48	35	48	36	52	40	7	13
3-7évesek	334	330	86	79	92	90	58	67	88	86	10	8
Várandósok	150	129	38	34	36	25	31	36	36	32	9	2
Mindösszesen	765	720	186	176	198	175	154	164	196	180	31	25

10. táblázat Tanácsadások forgalma védőnői körzetek szerint

Gondozottak megnevezése	I. körzet		II. körzet		III. körzet		IV. körzet		V. körzet Csárdaszállás		Összesen	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Csecsemő	167	133	108	152	144	178	124	167	44	34	587	664
1-3 évesek	110	99	118	76	82	108	108	86	42	52	460	421
3-6 évesek	88	86	87	86	71	85	87	90	13	12	346	359
várandósok	120	95	153	117	125	96	143	99	24	11	565	418
MSZSZ	36	12	21	14	36	35	13	6	0	0	106	67
Mindösszesen	521	425	487	445	458	502	475	448	123	109	2064	1929

(MSZSZ: mozgó szakorvosi szolgálat)

Gyermekevédelmi feladatok közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észrevétele, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrizzük, a szűrővizsgálatok eredményét tudatjuk a házi gyermekorvosokkal, akikkel szorosan együttműködünk.

Az egészségügyi prevenciós tevékenységünk egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

Az egészségnevelő, prevenciós és gyermekevédelmi munkánk elsődleges színtere a család saját élettere, melyre családlátogatások során kerül sor.

2020-ban és 2021 első 3 hónapjában a távkommunikáció szerves része volt a védőnői munkának, hiszen a járvány miatt a családlátogatásokat minimalizálni kellett. Így a látogatások mellett a statisztikában ezen a helyen szerepelnek a távkommunikáció adatai is.

A látogatások számszerűen az alábbiak szerint alakultak 2019-ben és 2020-ban.

11. táblázat Családlátogatások 2019-2020, távkommunikációs kapcsolatfelvételek száma 2020

Gondozottak megnevezése	I. körzet		II. körzet		III. körzet		IV. körzet		V. körzet Csárdaszállás		összes	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
csecsemő	334	192	219	223	226	171	278	163	72	39	1129	788
		84		85		75		120		21		385
1-3 évesek	162	107	219	106	236	101	208	123	28	26	853	463
		55		43		50		71		34		253
3-6 évesek	151	78	214	137	165	87	275	136	54	7	859	445
		51		28		79		75		9		242
várandósok	121	44	88	51	80	33	122	58	14	5	425	191
		22		38		43		56		3		162
nővédelem	4	3	1	10	8	6	10	5	0	0	23	24
		0		0		0		3		0		3
Összesen:	772	424	741	527	715	398	893	485	168	77	3289	1911
		212		194		247		325		67		1045

A területi védőnői ellátás feladatai közé tartozik az **óvodák ellátása** is, ahol minimum negyedévente egyszer tisztasági és fejtevésségi vizsgálatot végeznek a védőnők, de ezt az óvodák kérésének megfelelően gyakrabban is elvégzik, illetve nyomon követik a kiszűrt gyermekek kezelését. Sajnos a fejtevésség állandóan jelenlévő probléma. A fentiekén túl a védőnő feladata az óvodai környezet higiénijának időközönkénti ellenőrzése is. A nevelési év során igény szerint, de legalább egy alkalommal a védőnők részt vesznek az óvodai csoportok szülői értekezletein, ahol tájékoztatják a szülőket a fejtevésség megelőzéséről, illetve az óvónők kérésének megfelelően egészségfejlesztő előadásokat szerveznek, egészségnapokon, tematikus napokon vesznek részt.

3.1.2. Iskolaegészségügyi ellátás

12. táblázat Védőnői szolgálat által ellátott iskolák tanulói létszáma, 2019-2020. szeptember 30.

Iskola megnevezése	Gyermekek száma (fő)		
		2019	2020
Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Gimnázium	501	466
	Általános iskola	159	205
Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola Csárdaszállás		13	10
Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	Alsó tagozat	195	226
	Felső tagozat	350	337
Összesen:		1218	1244

Az iskolavédőnő feladatai:

- önálló védőnői szűrővizsgálatok elvégzése a páros osztályokban, a szűrővizsgálat eredményéről a szülők tájékoztatása, eredmények dokumentálása az iskolaegészségügyi törzslapon,
- iskolaegészségügyi törzslapok kiállítása az 1. osztályosoknak, ennek folyamatos vezetése,

- iskolaorvosi szűrővizsgálat előkészítése, az előírt vizsgálatok megtörténtének nyomon követése,
- a 6. osztályosoknak MMR és DPT oltások megszervezése, oltóanyagok megrendelése, az oltásokról a szülők tájékoztatása, a megtörtént oltások jelentése a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályának,
- a 7. osztályosok Hepatitisz oltásának megszervezése, oltóanyag rendelése, szülők tájékoztatása az oltásról, annak időpontjáról, pótolás szervezése. Az oltás jelentése a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályának,
- 7. osztályos lányok és fiúk HPV oltásának megszervezése (nem kötelező), szülők tájékoztatása az oltásról, annak időpontjáról. A megtörtént oltások jelentése.
- a védőoltások dokumentálása oltási könyvben, gyermekegészségügyi törzslapon,
- negyedévente tisztasági, fejtetvességi vizsgálat végzése az osztályokban, illetve szükség esetén, kontrollvizsgálatok végzése,
- higiénias ellenőrzések az iskola épületében, mellékhelyiségeiben, étkezdékben, konyhában,
- kapcsolattartás a jelzőrendszeri tagokkal, az Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálattal,
- egészségnevelő, egészségfejlesztő alkalmak szervezése, részvétel az iskola által szervezett egészségnapokon.

Az elmúlt egy év során a vírushelyzet miatt az oktatási intézmények több alkalommal is digitális oktatásra tértek át, ezért kevesebb lehetősége volt a védőnőknek a szokásos felvilágosító, egészségnevelő programok megtartására. Amikor lehetőség adódott rá, a tanórákon belül kisebb osztálylétszámoknál voltak egészségnevelési órák, kifejezetten a COVID elleni védekezés, a személyi higiénia betartása került ismertetésre. Jelenlét hiányában a védőnői szűrések, és védőoltások beadása is későbbi időpontban történt meg.

Ellenőrzések

A pandémiás helyzet miatt a személyes megjelenéssel járó szakmai ellenőrzések is korlátozva voltak, azonban az adatbekérések, jelentések leadása folyamatos volt. Az elmúlt egy évben egy alkalommal végzett a helyszínen szakfelügyeleti ellenőrzést a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a Védőnői Szolgálat rendelkezik a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, a tanácsadó szép állapotú, jól felszerelt.

Személyi feltételek

Az elmúlt időszakban is gyakran voltak személyi változások, mely minden alkalommal a NEAK-kal kötött finanszírozási szerződés módosításával is együtt járt. A feladatot jelenleg 5 szakképzett, diplomás védőnő látja el, közülük ketten határozott idejű munkaszerződéssel rendelkeznek, mert GYES-en lévő kollégákat helyettesítenek. 2021-ben egy kollégánő nyugdíjba vonult.

Tárgyi feltételek

A tanácsadó felszereltsége megfelel a szakmai minimumfeltételeknek, melyet a legutolsó ellenőrzés is alátámasztott. A jövőben terveink között szerepel a tanácsadó épületének külső-belső felújítása. A higiénés szabályok betartásához szükséges eszközöket az intézmény folyamatosan biztosítja az ellátás zavartalan működése, valamint a dolgozók és a tanácsadásra érkezők egészségének védelme érdekében.

3.2) Otthoni szakápolás

Az otthoni szakápolás a beteg otthonában, háziorvosa rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység a kórházi ellátás kiváltása céljából. Az otthoni szakápolás célja, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve a bennfekvés időtartama lerövidíthető.

A szakápolási feladatokon túl, a szakirányú terápiás szolgáltatásokon belül gyógytornát és gyógyászati segédeszköz kölcsönzést is biztosítunk.

A kórházi kezelést kiváltó, illetve lerövidítő szakápolást intézményünkben szükség esetén a házi segítségnyújtással is ki tudjuk egészíteni, így saját otthonában komplex ellátást kap a beteg.

A szolgáltatást a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő finanszírozza, így térítésmentesen áll a betegek rendelkezésére.

Az elmúlt három év vonatkozásában a teljesített vizitek számát mutatja az alábbi táblázat.

13. táblázat Teljesített vizitek száma a betegek önálló képessége szerinti bontásban

Szakápolás	Önálló beteg	Részleges ápolásra	Teljes ápolásra	Összesen
		szoruló beteg		
2019. év	285	255	145	685
2020. év	282	217	66	565
2021. 09.30-ig	187	252	46	485
Szakirányú terápiás szolgáltatás (gyógytorna)	Önálló beteg	Részleges ápolásra	Teljes ápolásra	Összesen
		szoruló beteg		
2019. év	0	409	17	426
2020. év	0	360	24	384
2021. 09. 30-ig	0	285	17	302

Az elmúlt közel három év vonatkozásában megfigyelhető a vizitek számának fokozatos csökkenése, mely a pandémia megjelenésével magyarázható. Az egészségügyi intézményekben kevesebb volt a beavatkozások száma, mely csökkentette az otthoni szakápolást igénybe vevő betegek számát.

Az elmúlt évben a vírus megjelenése előtti teljesítést figyelembe véve átlagfinanszírozást biztosított a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő.

A betegek több, mint a fele továbbra is a 70 év feletti korosztályhoz tartozik, de magas, 27,5 %-os arányt képvisel a 60-69 év közötti ellátottak száma is.

14. táblázat Betegek száma, nemek és életkor szerint

Év		Életkor							Összesen
		18-29	30-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90 felett	
2019 év	férfi	0	0	4	9	7	2	1	23
	nő	0	1	3	9	12	5	6	36
2020. év	férfi	0	0	1	5	5	4	3	18
	nő	0	0	6	8	8	7	3	32
2021. 09.30.	férfi	0	2	1	1	4	2	1	11
	nő	0	0	1	8	8	5	3	25

Az ápolás elrendelését indokló, leggyakrabban előforduló diagnózisok a következők:

- Szakápolás
 - Lábszárfekély,
 - Decubitus
 - Műtét utáni állapotok
- Szakirányú terápiás szolgáltatás:
 - Elsődleges térdízületi arthrosis
 - Agyvérzés utáni állapotok
 - Törések (kéz, láb, combnyak) utáni állapotok

Mindkét ellátásban magas a balesetek utáni ellátás, illetve sebkötözés sebkezelés esetében a műtétek utáni sebfertőzések, szövődmények.

A szolgáltatás a háziorvosokkal és a szakorvosokkal is nagyon jó kapcsolatot alakított ki. A betegek és hozzátartozóik egyre tájékozottabbak a szakápolásra jogosultsággal és igénylésével kapcsolatban. 2018 óta a kötszer beszállító biztosít sebész szakorvost, aki háznál vizitel illetve szakápolóval konzultál a seb állapotáról, valamint a további kezelésekről, kétheti rendszerességgel.

A járványhelyzet csúcspontján minimalizálni kellett a beteg kontaktusokat, csak a legszükségesebb esetek ellátása történt, ahol az ellátás elmaradása vélhetően életveszélyt vagy tartós egészségkárosodást, illetve kórházba kerülést váltott volna ki. A vizitek alkalmával a szakápolók az egészségügyi területre kiadott eljárásrendben foglaltakat betartva látták el a betegeket.

Személyi feltételek

A feladatokat 2 fő diplomás ápoló megbízásos jogviszonyban, 1 fő gyógytornász egyéni vállalkozóként látja el.

Tárgyi feltételek

A szakápoláshoz szükséges eszközök biztosítottak, az adminisztrációs tevékenység elvégzéséhez az Alapszolgáltatási Központban van biztosítva irodahelyiség. A munkavégzéshez szükséges eszközök, védőfelszerelések rendelkezésre állnak.

4) Egészségügyi szakellátás

4.1) Labor

A JO progresszivitási szintű kislabor 2006. október 01-jétől vérvételi helyként működik, s csupán a vörösvértest süllyedés és a teljes vizeletvizsgálat elvégzésére van jogosultsága.

A levett vizsgálati anyagokat az intézmény saját gépjárművével, napi rendszerességgel szállítja Békéscsabára, a Békés Megyei Központi Kórház Dr. Réthy Pál Tagkórház laboratóriumába, ahol a feldolgozás és az eredmények elkészítése történik.

Valamennyi vizsgálathoz le tudja venni a labor az anyagot, így nem kell más településre utazni a betegeknek. Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térhez történő csatlakozásnak köszönhetően a vizsgálati eredményekhez már aznap hozzá lehet jutni.

2020. márciusától a betegek előzetesen egyeztetett időpontra ékeznak a laborba, így elkerülhető a „tömeges” várakozás, betarthatóak a védelmi intézkedések és a betegforgalom is tervezhető. Természetesen sürgős esetben előzetes időpont egyeztetés nélkül is fogadjuk a pácienseket.

A laboratórium betegforgalmi adatait az alábbi táblázat szemlélteti:

15. táblázat Betegforgalmi adatok

	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. aug. 31-ig.
Betegek száma (fő)	10656	9620	9440	9521	7417	5410
Vizsgálatok száma	87427	82500	70295	65122	48279	36050

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a betegek számához hasonlóan a vizsgálatok száma is évről-évre csökkenést mutat. Legnagyobb arányú csökkenés 2020-ban figyelhető meg, mely azzal magyarázható, hogy a koronavírus terjedése miatt a halasztható orvosi vizsgálatok sok beteg esetében elmaradtak, ezáltal a laboratóriumi vizsgálatok sem történtek meg. Bár 2021-ről még csak részadatokkal rendelkezünk, de már ebből is látszik egy minimális emelkedés, melyet a szakrendelők újranyitása és az elvégzett műtétek számának emelkedése eredményez. A felnőttek mellett növekedett a vérvételre érkező gyermekek száma is, akikkel a megfelelő szakértelemmel, kellő rutinnal és empátiával rendelkező asszisztensek könnyen megtalálják a közös hangot, így gond nélkül lezajlik a beavatkozás.

A településen praktizáló orvosokkal jó kapcsolatot ápolunk, együttműködésünk problémamentes.

Személyi feltételek

A vérvételt és a helyben végzett vizsgálatokat 2 fő egészségügyi végzettségű szakdolgozó végzi, 6-6 órában. A jogszabályi előírásoknak megfelelően 1 fő, megbízási szerződés alapján laboratóriumi szakorvosi felügyeletet lát el.

Tárgyi feltételek

A 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendeletben előírt tárgyi feltételekkel részben rendelkezünk. A mindennapi munkavégzéshez, vérvételhez, helyben végzett vizsgálatokhoz szükséges eszközök beszerzése a szükségleteknek megfelelően folyamatosan történik. A járványhelyzet miatti védelmi intézkedések betartásához szükséges fertőtlenítőszerket, eszközöket az intézmény saját költségvetéséből folyamatosan biztosítja.

5) Humánerőforrás fejlesztése

Intézményünk támogatja és elősegíti a dolgozók képzését és továbbképzését, hiszen szakmailag magas színvonalú munkát csak magasan kvalifikált szakemberekkel lehet ellátni. A dolgozók szakképzettségi aránya ennek is köszönhetően továbbra is 100 %-os.

A szociális ellátás területén dolgozó munkatársak közül a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság EFOP-3.8.2-16-2016-00001 kiemelt projektjének keretében az elmúlt évben a Puskin utcai Idősek Otthona ápoló, gondozó személyzete (12 fő) vett részt team szupervízió.

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben foglalt előírásoknak megfelelően az otthonok munkatársai közül 2021-ben 4 fő demencia gondozó képesítést szerzett.

A Juhász Gy. utcai Idősek Otthona gondozói közül 1 főnek – egészségügyi képesítés megszerzése érdekében – a gyakorló ápoló képzése folyamatban van, 1 fő mentálhigiénés asszisztens képesítést szerzett.

A szociális és gyermekjólét területeken valamennyi szakdolgozó elvégezte a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által szervezett „Jogszabály/jogismeretek aktualizálás, ellátotti-, gyermek-, betegjogok” című szakmai továbbképzést.

Az egészségügyi szakdolgozók is rendszeresen részt vesznek a szakmacsoportos elméleti és gyakorlati továbbképzéseken, ahol lehetőségük nyílik szakmai tudásuk aktualizálására, fejlesztésére.

1 fő laborasszisztens 2021-ben gyakorló ápoló képesítést szerzett.

Mezőberény, 2021. október 13.



Megyeriné Pénzes Mária
Megyeriné Pénzes Mária
igazgató